

Bouw- en infrasector gaat mensen opleiden

Bouw aan de slag met sectorplan

Werkgevers en werknemers gaan met sectorplannen de werkloosheid te lijf, zo spraken ze vorig jaar af in het sociaal akkoord. De overheid betaalt mee. Het eerste plan komt van de bouw- en infrasector. Met afspraken om vakmensen te behouden en leerlingen op te leiden.

TEKST Loek Kusiak FOTO Dirk Hol

Werkzekerheid bieden en werkloosheid voorkomen. Dat is waar de bouw- en infrasector zich de komende twee jaar met zijn sectorplan op richt. Het plan krijgt cofinanciering vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). In totaal investeren overheid en sociale partners tot eind 2015 84 miljoen euro in de arbeidsmarkt.

Werkgevers en werknemers zetten samen in op behoud van vakkrachten en het vergroten van de instroom van nieuwe werknemers, zoals jonge langdurig werkzoekenden. Leermeesters ouder dan 55 jaar moeten hun vak kennis overdragen aan leerlingen die een beroepsbegeleidende leerweg volgen. Werkgevers kunnen hiervoor een beroep doen op loonkostensubsidies.

‘Onze sector diende als eerste een plan in en krijgt ook als eerste de extra financiering’, zegt bestuurder Mieke van Veldhuizen van FNV Bouw. ‘Hier is lang en constructief aan gewerkt. Het water staat ons aan de lippen in

de bouw, met ruim 50.000 werkzoekenden en nog regelmatig nieuwe ontslagrondes. Ook hoor ik over bouwplaatsen waar de logistiek voor geen meter meer loopt, faalkosten toenemen en de flexibele schil aan arbeidskrachten groeit. Een totaaloplossing voor de werkloosheid is het sectorplan niet, want daarvoor moet de bouwproductie aantrekken. Maar we kunnen de problemen wel verzachten en de sector toekomstbestendig maken.’

Omzetsdaling

Hoe dramatisch de branche ervoor staat, schetst ook Joba van den Berg, directeur Sociale Zaken en Leden-service bij Bouwend Nederland. De omzet van de bouwproductie daalde van 64 miljard in 2009 tot 48 miljard in 2013. Voor de crisis werden jaarlijks 80.000 woningen gebouwd, nu nog maar de helft. Het aantal werknemers dat onder de bouw-cao valt, is sinds →

Sociaal akkoord

In het sociaal akkoord van april 2013 is afgesproken dat het kabinet sectorale plannen door middel van cofinanciering (50/50) ondersteunt. Het kabinet heeft hiervoor 590 miljoen euro uitgetrokken. Met het bedrag dat sectoren zelf bijdragen, stijgt het totaalbudget naar circa 1,2 miljard euro. Eind 2013 liep de eerste tranche af en hadden sectoren en arbeidsmarktregio's 37 plannen ingediend. In april en mei kunnen nieuwe sectorplannen worden ingediend.

Uitvoering sectorplan

Kenniscentrum Fundeon dat bouwen infrapersoneel opleidt, is belast met de uitvoering van het sectorplan bouw en infra. Het centrum had medio februari circa dertig subsidieaanvragen van bedrijven binnen (20 procent van de loonkosten) voor maatregelen als het stimuleren van mobiliteit van oudere werknemers, het inzetten van 2500 leermeesters, het creëren van 2500 leerwerkplekken

voor jongeren tot 27 jaar en het realiseren van 500 banen voor langdurig werklozen tot 55 jaar.

Programmamanager Tina Boes: 'Fundeon coördineert ook de pilot 'Vakmanschap in Stappen', waarin ervaren werknemers door scholing alsnog hun diploma halen. Het programma 'Techniek doet' streeft naar behoud van technische vakmensen en voorkomt werkloosheid met werk-naar-werktrajecten.'

2009 gekrompen van 170.000 naar 102.000. 'In januari 2014 zijn we nog eens 4500 mensen kwijtgeraakt. Het is een landelijk probleem, niet iets van specifieke regio's. Het sectorplan biedt even lucht. We pakken iedere euro met beide handen aan om het sociale leed te dempen. Het op gang komen van de bouwproductie, waarmee we structureel banen redden en nieuwe creëren, vergt geduld. Voorlopig gaat het nog steil naar beneden.'

bereiden op betere tijden', zegt bestuurder Gijs Lokhorst van CNV Vakmensen. 'Anders ontstaat vanaf 2015 een jaarlijks tekort aan 6500 vakkrachten. Schoolverlaters en jonge werklozen moeten we interesseren voor een baan in de bouw. De leermeesters zijn oudere werknemers die hun verminderd werkvermogen compenseren met een schat aan ervaring. Ouderen kun je bovendien voor werkloosheid behoeden door ze als

dit sectorplan de enig goede aanpak is. Aan te veel regeltjes zal het niet liggen. Er is veel gedaan om bureaucratie rond de aanvraag voor loonkostensubsidies weg te nemen.'

Mieke van Veldhuizen beaamt: 'Het plan staat of valt met de bereidwilligheid van bedrijven om als er weinig werk is toch vakkrachten te behouden en leerlingen op te leiden. Dat voelt als een spagaat. Maar straks, als de bouwmarkt opleeft, wil je geen ratrace om weer vakmensen te vinden.'

De inbreng van de bonden in het sectorplan bestaat uit begeleiding van werkzoekenden naar werk en de training van hen die nog een baan hebben in 'toekomstgericht denken, om meer regie over de eigen loopbaan te krijgen', zegt Gijs Lokhorst.

Het sectorplan is geen totaaloplossing, maar kan problemen wel verzachten

Overgangsjaar

Volgens prognoses van het Economisch Instituut Bouwnijverheid (EIB) wordt 2014 een overgangsjaar, waarbij verder verlies van banen onvermijdelijk is. Pas daarna zijn er tekenen van herstel in zicht. 'We moeten het overgangsjaar aangrijpen om ons voor te

leermeester op te leiden. Focus dus op duurzame inzetbaarheid.'

Lokhorst heeft al veel bouwvakkers naar andere branches zien overstappen. 'Er was voor miljoenen geïnvesteerd in opleidingen; dat is in rook opgegaan. Bouwend Nederland moet de achterban er nu van overtuigen dat

Verduurzaming

Mogelijkheden om de bouwproductie op gang te trekken, zijn er overigens genoeg. Van den Berg: 'Er ligt nog steeds 1 miljard euro geoormerkt

Als de bouwmarkt opleeft, wil je geen ratrace om vakmensen te vinden

bouwgeld bij Rijk en gemeenten. Dat moet eindelijk eens voor de sector worden uitgegeven, en niet aan andere dingen. Veel werk kunnen we behouden met het energiezuinig maken van schoolgebouwen en de restauratie van monumenten. De verduurzaming van de woningvoorraad en zorggebouwen en de versnelde uitvoering van uitgestelde infrastructuurprojecten kan ook voor duizenden voltijdsbanen zorgen.'

Van Veldhuizen: 'De trend is dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen. Dat vergt aanpassing van een enorm woningbestand, naast de bouw van nieuwe zorgwoningen. Het vorig jaar gesloten Energieakkoord stimuleert onder meer *green buildings*, meer energie-efficiëntie in het vastgoed door isolatie en andere installaties. Levert ook veel werkgelegenheid op.'

Ook Lokhorst hoopt dat het tij snel keert. 'Ik heb prachtige familiebedrijven over de kop zien gaan, aannemers die vaak ook sponsor zijn van de plaatselijke voetbalclub of toneelvereniging. Het wegvallen van zo'n clubsponsor is een slag voor de sociale cohesie in een dorp. Dat zijn bizarre situaties.'

Dit is deel 1 in een miniserie over de sector- en regioplannen voor werkgelegenheid. ■